

Wizyta delegacji Polish Falcons of America w Archiwum IPN i Złoty Krzyż Legii Honorowej Sokoła dla dyrektora Marzeny Kruk

22.6.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

22 czerwca 2026 roku Archiwum IPN po raz kolejny odwiedzili członkowie Polish Falcons of America. Tegoroczna wizyta odbyła się w ramach wycieczki edukacyjnej zorganizowanej dla młodzieży ze Stanów Zjednoczonych. Podróż do „macierzy” to dla młodych członków amerykańskiego Sokolstwa okazja do poznania historii i kultury ojczyzny ich przodków, a także nawiązania kontaktów z rówieśnikami z ruchu sokolego w Polsce.

W spotkaniu udział wziął dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Zwracając się do młodych członków amerykańskiego Sokolstwa, dr hab. Karol Polejowski zaapelował:

- Nie zapominajcie o Waszych przodkach, o Waszych korzeniach. Wszyscy jesteśmy członkami jednej wspólnoty narodowej – tu w Polsce i w Stanach Zjednoczonych Ameryki!

Podczas wizyty prezes Polish Falcons of America Tim Kuzma odznaczył Marzenę Kruk, dyrektora Archiwum IPN, Złotym Krzyżem Legii Honorowej Sokoła. To najwyższe odznaczenie Sokolstwa Polskiego w Ameryce przyznawane jest od 1926 r. wybitnym członkom Sokoła oraz osobom spoza organizacji, które przyczyniły się do rozwoju tego ruchu i wiedzy o nim.

Wręczając odznaczenie Tim Kuzma podziękował dyrektor Marzenie Kruk za jej profesjonalizm i zaangażowanie w zabezpieczenie i zachowanie dziedzictwa Sokolstwa Polskiego w Ameryce oraz za zrozumienie, że historia Polish Falcons of America to część historii Polski.

Srebrnym Krzyżem Legii Honorowej Sokoła odznaczony został również Grzegorz Trzyna, naczelnik wydziału Zarządzania Zasobem Archiwalnym, odpowiadający za zabezpieczenie i konserwację archiwaliów pozyskanych ze związku i kurator wystawy „Ramię krzep – Ojczyźnie służ”. Historia Sokolstwa Polskiego w Ameryce”.

Podczas wizyty młodzi członkowie Polish Falcons of America odwiedzili magazyny archiwalne i pracownie Archiwum IPN, gdzie zobaczyli, w jaki sposób przechowywana, opracowywana, zabezpieczana oraz digitalizowana jest dokumentacja pozyskana z amerykańskiego Sokoła.

Zwiedzili również wystawę „»Ramię krzep – Ojczyźnie służ”. Historia Sokolstwa Polskiego w Ameryce” prezentowaną w Centrum Edukacyjnym IPN Przystanek Historia im. Janusza Kurtyki przy ul. Marszałkowskiej 21/25.

Związek Sokolstwa Polskiego w Ameryce (Polish Falcons of America), współpracuje z Instytutem Pamięci Narodowej od 2019 r., kiedy to, w Niagara-on-the-Lake, podpisana została umowa, na mocy której do zasobu archiwalnego IPN trafiły, w dwóch transzach, prawie 4 tony archiwaliów i muzealiów dotyczących niemal 140-letniej historii ruchu sokolego w Stanach Zjednoczonych.

Przywiezione z Pittsburgha materiały to nie tylko dokumentacja aktowa, ale również bogaty zbiór

fotograficzny, dźwiękowy i filmowy oraz sztandary, mundury, obrazy i odznaczenia. Na ich podstawie Archiwum IPN przygotowało m.in. publikację albumową, a także wystawę muzealno-archiwalną „»Ramię krzep – Ojczyźnie służ«. Historia Sokolstwa Polskiego w Ameryce” i związany z nią projekt edukacyjny.

Kolekcja otrzymana z Polish Falcons of America to największy i najważniejszy dar instytucjonalny pozyskany do zbiorów Instytutu w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci.

W 2023 r. Sokolstwu Polskiemu w Ameryce przyznano nagrodę Kustosza Pamięci Narodowej.

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/244241,Wizyta-delegacji-Polish-Falcons-of-America-w-Archiwum-IPN-i-Zloty-Krzyz-Legii-Ho.html>